

www.teachmeproject.eu

Multimediální didaktika

- Umění a věda výuky jazyka hostitelské země -

2021-1-DE01-KA220-HED-000031184

PŘÍRUČKA PRO PEDAGOGY

Zprostředkování intenzivních jazykových kurzů prostřednictvím úspěšných workshopů

OBSAH

ÚVOD.....	4
1. OTÁZKY A ODPOVĚDI PRO ORGANIZÁTORY A JEJICH UČITELE A/NEBO SPOLUPRACOVNÍKY	5
1.1 PRÁVNÍ ZÁLEŽITOSTI.....	5
1.1.1 Vízový postup	6
1.1.2 Zaměstnání.....	6
1.1.3 Ubytování	7
1.2 INFORMACE O KURZU	7
2. JAK PŘIPRAVIT DOBRÝ WORKSHOP.....	10
2.1 CO JE WORKSHOP.....	10
2.2 ZÁKLADNÍ RYSY WORKSHOPU	11
2.3 JAK MOHOU WORKSHOPY OBOHATIT BĚŽNÉ PŘEDNÁŠKY.....	12
2.4 ONLINE NÁSTROJE, KTERÉ JSOU K DISPOZICI PRO ZVÝŠENÍ ÚSPĚŠNOSTI VAŠEHO WORKSHOPU	13
2.5 ČEHO SE VYVAROVAT PŘI VEDENÍ WORKSHOPU.....	14
3. NEURODIDAKTICKÉ METODY VE VÝUCE A UČENÍ JAZYKŮ.....	17
3.1 ZÁKLADY NEURODIDAKTIKY.....	17
3.2 JAK VYUŽÍT NEURODIDAKTICKÉ METODY V PRAXI PŘI VÝUCE JAZYKŮ	18
3.2.1 Strategie implementace neurodidaktického učení.....	18
3.2.2 Příklady neurodidaktických aktivit.....	20
4. MEZIKULTURNÍ KOMUNIKACE A ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ.....	22
4.1 KOMUNIKACE - CO TO JE A CO Zahrnuje?	22
4.2 KOMUNIKACE V MULTIKULTURNÍ SKUPINĚ.....	23
4.3 PROBLÉMY V MULTIKULTURNÍCH SKUPINÁCH.....	24
4.4 JAK ŘEŠÍME PROBLÉMY V MULTIKULTURNÍ SKUPINĚ?	25
5. JAK VYTVOŘIT A STRUKTUROVAT INTENZIVNÍ JAZYKOVÝ KURZ.....	28
5.1 ZŘÍZENÍ INTENZIVNÍHO KURZU JAZYKA HOSTITELSKÉ ZEMĚ.....	28
5.2 POSTŘEHY PRO TVORBU INTENZIVNÍHO KURZU	30
ODKAZY.....	37

TEACH ME

Multimediální didaktika - umění a věda o výuce jazyka hostitelské země

Typ akce

Erasmus+ KA220-HED - Partnerství pro spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání, 2021

Priorita

HE: Stimulace inovativních postupů učení a výuky

Evropa vzkvétá, když se lidé setkávají a vzájemně si rozumějí. Klíčovou kompetencí je přitom jazyk. Chceme mladým Evropanům umožnit studium v jiných evropských zemích. Zaměřujeme se přitom na země, o které je menší zájem, a na jazyky, které jsou méně rozšířené. Naučit se tyto jazyky v relativně krátkém čase vyžaduje propracovanou didaktiku a metodiku. Proces cesty do cizí země za studiem může být složitý. Jednou z překážek mohou být jazykové znalosti. Komplexní metodika a didaktika pro rychlou výuku jazyků jako druhého jazyka pro nově příchozí dosud nebyla vypracována. V žádné z partnerských zemí nebyla zjištěna dostatečná nebo žádná podpora (didaktická i formální). Při hledání řešení výše popsaných problémů se partnerství projektu TeachME rozhodlo vytvořit online nástroje založené na neuro-didaktice nejen pro zahraniční studenty, ale také pro učitele, pedagogy a facilitátory takových intenzivních jazykových kurzů.

Projekt přináší významné studijní výsledky studentům, kteří chtějí studovat v jazyce hostitelské země, protože nabízí inovativní kombinaci synchronní a asynchronní výuky. Zahraniční studenti získají autentické informace o jazykových strukturách, naučí se slovní zásobu, kulturu a civilizaci, gramatické struktury specifické pro jednotlivé jazyky hostitelské země a mechanismy jejich používání. Integrují příslušné gramatické struktury do ústního a písemného diskurzu v reálných komunikačních kontextech. Na rozdíl od studentů, kteří tráví svůj čas v zemích s minoritními jazyky a studijními programy v angličtině, chceme, aby si zahraniční studenti nejen vybírali méně žádané země, ale aby se také ponořili do jazyka a kultury hostitelské země. Tímto způsobem jsou studenti více propojeni se svým učením a integrují znalosti a dovednosti s dalšími oblastmi svého života.

Na základě inovativního přístupu k výuce očekáváme, že partnerské organizace přilákají více zahraničních studentů ke studiu na univerzitách v partnerských zemích, které mají menší jazyky. Cíle projektu TeachME jsou:

- Zvýšit počet mladých lidí, kteří se chtějí učit menší evropské jazyky.
- Vytvořit evropský vzor: soubor intenzivních jazykových programů přizpůsobených potřebám mladých lidí, kteří mají zájem o studium na zahraniční univerzitě v některé z partnerských zemí.
- Podporovat nadnárodní spolupráci a vzájemné učení mezi partnery, kteří zastupují různé sektory vzdělávání, s cílem zlepšit vzdělávací systémy, struktury a procesy.
- Podporovat výměny a zviditelňovat osvědčené postupy, dialog, vzájemné učení a spolupráci mezi tvůrci politik, odborníky z praxe a zúčastněnými stranami z partnerských zemí.

www.teachmeproject.eu

ÚVOD

Příručka pro facilitátory intenzivních jazykových kurzů je cenným nástrojem pro organizátory a učitele intenzivních jednoletých jazykových kurzů. Příručka nabízí různé tipy a pokyny, jak nejlépe zorganizovat a vést kurz s ambiciózním cílem umožnit studentům postoupit o několik úrovní CEFR během jednoho akademického roku.

V první části uvádíme přehled nejčastějších otázek a problémů, s nimiž se organizátoři a učitelé při pořádání takových kurzů setkávají. Další část je věnována přípravě seminářů pro učitele, zaměřených přímo na tuto specifickou klientelu. Ve třetí části představíme neurodidaktické metody, moderní způsob výuky a učení se cizímu jazyku, včetně jejich možného začlenění do vyučovacích jednotek/modulů. Čtvrtá část se zabývá problémy v interkulturní komunikaci, které mohou nastat zejména v případě, kdy studenti pocházejí z jiné kulturní oblasti, než je jazyk, který se chtějí naučit, nebo když je třída složena ze studentů z různých částí světa a prostředí. Závěrečná část je věnována přípravě struktury a obsahu samotného intenzivního jazykového kurzu.

Tento průvodce je součástí projektu TEACHME programu Erasmus+ [2021-1-DE01-KA220-HED-000031184]: "PR3: Facilitator Guide for intensive language teaching pathways", říjen 2023.

Přispívající partneři:

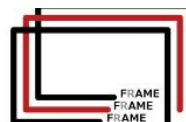
Johannes Gutenberg
Universität Mainz
(Germany)

PRISM Impresa Sociale
s.r.l.
(Italy)

PELICAN s.r.o.
(Czech Republic)

FRAME Fundacja Rozwoju
Aktywnosci
(Poland)

Universitatea
Transilvania Din Brasov
(Romania)

THE TEACH ME COMMUNITY

1. OTÁZKY A ODPOVĚDI PRO ORGANIZÁTORY A JEJICH UČITELE A/NEBO SPOLUPRACOVNÍKY

Abyste se stali dobrým lektorem jazykových kurzů, musíte mít široké spektrum znalostí a informací. Tato kapitola vás provede klíčovými oblastmi a poskytne vám informace, které jsou nezbytné pro úspěšnou organizaci jazykového kurzu. Tato specifická kapitola se zaměřuje především na organizační záležitosti, které jako facilitátor potřebujete znát. Cílem je vybavit vás jako facilitátora všemi informacemi, které budete k organizaci jazykového kurzu potřebovat.

1.1 PRÁVNÍ ZÁLEŽITOSTI

Jako organizátor jazykového kurzu musíte být obeznámeni s právními záležitostmi. I když vaše organizace může mít všechny akreditace a povolení pro jazykové kurzy, kurzy pro cizince mohou podléhat jiným zákonům a kritériím. Je nezbytné znát všechny právní aspekty. Specifika se budou lišit v závislosti na zemi, toto je několik příkladů toho, na co se zaměřit.

- **Počet studentů** - Kolik studentů může být maximálně ve skupině? Existují nějaká další kritéria?
- **Hodinová dotace** - Kolik hodin musí mít kurz? Počítá se to celkově, za měsíc nebo za týden?
- **Docházka** - Kolik procent či hodin činí povinná docházka? Co se stane, když má student méně? Máte povinnost informovat úřady?
- **Typ víza** - O jaký typ víza mohou studenti požádat na základě potvrzení o studiu, které jim poskytnete? Jak dlouho je vízum platné? Existuje nějaká konkrétní doba, na kterou mohou žádat?
- **Právní povinnosti** - Máte nějaké právní povinnosti? Musíte informovat nějaké úřady ohledně informací o studentech?
- **Studentské výhody** - Mají studenti nárok na studentské výhody? Můžete jim poskytnout studentské průkazy nebo jiné výhody?

Poznámka: Další informace pro studenty

I když nejste povinni mít následující informace, protože se netýkají přímo kurzu, studenti se vás na ně mohou ptát, takže je dobré být připraven.

1.1.1 Vízový postup

Další informace o vízech a vízových procedurách by se vám mohly hodit. Víza jsou obvykle tím, čeho se studenti obávají nejvíce. Studenti se mohou ptát, jak o vízum požádat, kdy a kde, co potřebují, jaký typ víza, všechny potřebné dokumenty, rychlost schvalování, náležitosti víza, doba platnosti víza, jeho prodloužení, organizace poskytující bezplatnou pomoc a mnoho dalšího. Pokud neposkytujete pomoc s vyřízením víza, můžete jim poskytnout podpůrné materiály nebo informace o organizacích, které cizincům s vyřízením víza pomáhají.

1.1.2 Zaměstnání

Mnozí studenti chtějí během jazykového kurzu pracovat a budou se vás ptát, zda a za jakých zákonných podmínek mohou pracovat a o jaký typ práce se mohou ucházet (plný úvazek, částečný úvazek). Dále vás mohou požádat o radu, kde mají hledat práci. Je dobré mít připravený seznam s tipy, které webové stránky použít.

Podle typu zaměstnání se můžete pokusit upravit rozvrh výuky a lekcí tak, aby odpovídal dennímu režimu studentů:

 Zaměstnání na plný úvazek - jedná se o nejtýpější typ zaměstnání. Zaměstnanci mají stanovenou pracovní dobu a plná práva na dovolenou. Pro mnoho zaměstnavatelů znamená zaměstnání na plný úvazek často pracovní týden v délce nejméně 40 hodin. Zaměstnavatelé očekávají od svých zaměstnanců pracujících na plný úvazek pravidelnou docházku do práce a také včasné oznámení nepřítomnosti a ukončení smlouvy.

Hodiny by proto měly být naplánovány tak, aby se a) nepřekrývaly se směnami studentů, b) měly dostatečné časové mezery, aby se studenti mohli ve volném čase připravit na další hodinu, vypracovat domácí úkoly, znovu projít obsah poslední hodiny apod. Tito studenti si také velmi cení svého volného času a hodně přemýšlejí o tom, kam investují svůj čas a úsilí. Je proto velmi důležité snažit se připravit hodiny přesně podle jejich potřeb a tak, aby studenti brzy poznali, že dělají pokroky v oblastech, které jsou pro ně důležité.

 Zaměstnání na částečný úvazek - tito zaměstnanci často pracují pro společnost méně než 30 hodin týdně. Tento typ zaměstnání zahrnuje širokou škálu možností zaměstnání, od práce na nepravidelné směny až po větší míru svobody, kdy si mohou sami organizovat rozvrh. Zaměstnavatelé od těchto zaměstnanců očekávají, že budou chodit do práce včas a budou si plánovat volno.

Proces učení těchto studentů může být intenzivnější a náročnější než u zaměstnanců na plný úvazek, nicméně stále musí respektovat pracovní rozvrh a pracovní vytížení studentů.

 Příležitostné zaměstnávání - příležitostní zaměstnanci, kteří mají nepravidelnou pracovní dobu podle požadavků podniku. Tento typ zaměstnání je často ideální pro studenty, kteří preferují práci v době svých studijních a společenských povinností. Kontrola jejich rozpisů, odpracování přidělených směn nebo jejich výměna s jiným zaměstnancem, to vše jsou povinnosti příležitostných zaměstnanců.

Tento typ zaměstnání je spolu s dalšími specifickými typy (zkušební doba, učňovská praxe) obecně méně časově náročný a může ušetřit více úsilí pro studium nebo jiné povinnosti, včetně jazykových kurzů. Navíc příležitostné zaměstnání je zřídka cílem profesního rozvoje studenta, na rozdíl od dalšího vzdělávání, včetně rozvoje jazykových dovedností. Lze tedy předpokládat, že studenti budou připraveni věnovat jazykovému kurzu odpovídající studijní úsilí.

1.1.3 Ubytování

Dalším problémem, se kterým se zahraniční studenti musí vypořádat a obvykle hledají pomoc, je ubytování. Poskytuje vaše organizace pomoc, nebo vlastní ubytovnu či podobné zařízení? Jaké jsou podmínky, ceny a následující kroky? Pokud ubytování neposkytujete ani nemáte s takovým zařízením uzavřenou žádnou smlouvu, mohli byste studentům poskytnout informace o tom, jaký typ ubytování je k dispozici, jak to ve vaší zemi funguje, jaké jsou ceny a podmínky a nápady, kde ho mohou najít.

1.2 INFORMACE O KURZU

 Cíl kurzu - Stanovte jazykovou úroveň, kterou studenti začínají a které by měli dosáhnout na konci kurzu.

 Kapacita - kolik studentů můžete přijmout (zohledněte prostor a obsazenost třídy, počet učitelů, kteří jsou k dispozici).

 Počet studentů ve skupině - je třeba nastavit minimální a maximální počet studentů ve skupině, včetně zákonné povinnosti, kapacity třídy, její obsazenosti a dostupnosti učitelů.

 Rozdělení studentů - Stanovte si reálná kritéria, na jejichž základě budete studenty rozdělovat do skupin, např. jazyk nebo původ, úroveň jazyka, věk, konkrétní zaměření kurzu atd.

 Hodinová dotace - pro splnění cíle kurzu (dosažení určité jazykové úrovně) je třeba stanovit počet hodin, který musí být v souladu se zákonnými povinnostmi.

 Forma studia - rozhodněte, jakou formou budou přednášky probíhat - prezenčně, online nebo kombinovaně.

- **Zaměření kurzu** - obecný jazyk, specializovaný pro následující práci/univerzitu, specifická zkouška atd.
- **Učitelé** - Ujistěte se, že máte dostatek kompetentních učitelů, kteří pokryjí všechny lekce a skupiny.
- **Časová osa** - Nastavte celou časovou osu kurzu. Od zápisu a začátku kurzu až do konce školního roku, včetně prázdnin. Dále zahrňte očekávaný pokrok žáků v průběhu roku, průběžné testy a zkuškové období.
- **Zápis** - časový harmonogram (začátek, termín), podmínky přijetí (např. zkouška), požadované dokumenty, formulář zápisu,
- **Školné** - cena, časový harmonogram, možnost splátek, forma převodu, grant, stipendium, slevy, pravidla pro vrácení peněz atd.
- **Požadavky na předmět** - co musí studenti splnit, aby předmět úspěšně absolvovali, např. docházka (% , systém kontroly), průběžné testy a závěrečná zkouška (zda, kolik, jakou formou, průběžná známka) atd.
- **Časový rozvrh**
- **Jazyková zkouška** - možnost/povinnost složení, ceny, pokusy, termín, forma, podmínky složení, význam zkoušky (univerzita, zaměstnání atd.)
- **Hodnocení** - v jaké formě a jak často
- **Certifikáty** - jaké certifikáty mohou studenti získat a za jakých podmínek,
- **Učební plán kurzu** - studijní materiály
- **Podpůrný studijní systém a studijní materiály** - pro učitele a studenty, k dispozici online i fyzické studijní materiály.
- **Vybavení** - možnosti vybavení, dostupné platformy a předplatné, přihlašovací údaje, elektronika (notebooky, reproduktory, Wi-Fi atd.), výukové programy (know-how, jak s nimi pracovat).
- **Komunikace** - forma komunikace s učiteli, se studenty, mezi učiteli, mezi studenty a učiteli, např. používané platformy
- **Podpůrný systém a semináře** - k dispozici pro učitele, např. řešení konfliktů, multikulturní komunikace atd.
- **Práva a požadavky na učitele** - zrušení výuky, evidence docházky atd.

- **Práva a požadavky na studenty** - absence, stížnosti, podpora a konzultace
- **Obecné podmínky a pravidla** - GDPR, školní řád atd.
- **Marketing** - propagační materiály, prospekty
- **Obecné informace pro studenty** - brožura o kurzu, průvodce městem (zemí)
- **Ostatní** - klíče, plat, smlouva atd.
- **Mimoškolní aktivity** - organizované školou pro žáky (integrační aktivity, volnočasové aktivity), možnosti pro učitele (např. mimo vyučování, výlety).
- **Další možnosti pro studenty:** práce na částečný úvazek v rámci organizace, stáže, účast na projektech, doplňkové kurzy, dobrovolnictví atd.

2. JAK PŘIPRAVIT DOBRÝ WORKSHOP

V této kapitole se zaměříme na to, jak připravit úspěšný workshop, který by měl být dobře navržený, efektivní a zajímavý, aby účastníky zaujal, usnadnil učení a dosáhl zamýšlených cílů. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli uspořádat tuto část do několika klíčových podkapitol:

- Co je workshop
- Základní rysy dílny
- Jak mohou workshopy obohatit běžné přednášky
- K dispozici jsou online nástroje pro zvýšení úspěšnosti vašeho workshopu
- Čeho se vyvarovat při vedení workshopu

Cílem této kapitoly je poskytnout čtenářům důležité informace o základních prvcích, které je třeba vzít v úvahu při plánování úspěšného workshopu.

2.1 CO JE WORKSHOP

Ačkoli mnoho lidí používá tyto pojmy zaměnitelně, ve skutečnosti mají pojmy workshop a lekce odlišný význam. Obě tyto metody se skutečně používají ve výuce, ale mají odlišné charakteristiky a účely. Workshop je praktická, interaktivní zkušenost, při níž účastníci spolupracují, aby si osvojili nové dovednosti nebo našli řešení určitého problému. Naproti tomu vyučovací hodina je konvenčnější forma výuky, při níž učitel učí studenty.

Souhrnně lze říci, že workshop klade důraz na interaktivní učení, rozvoj dovedností a praktické využití, často prostřednictvím společných aktivit. Je více participativní a zaměřený na činnost. Lekce se naproti tomu zaměřuje na strukturované podávání obsahu, budování základních znalostí a pochopení teoretických konceptů. Obvykle je vedena instruktorem a jejím cílem je předat účastníkům informace. Jak semináře, tak lekce mají ve vzdělávání své místo a volba mezi nimi závisí na cílech výuky, předmětu a požadovaných výsledcích.

Podrobněji vysvětlujeme klíčové aspekty workshopu:

- **Interaktivní a praktické:** Workshopy jsou vysoce interaktivní a praktické. Účastníci se často aktivně zapojují do činností, diskusí a praktických cvičení.
- **Zaměření na aplikaci dovedností:** Workshopy kladou důraz na praktické využití znalostí a dovedností. Účastníci jsou vybízeni k aplikaci teoretických konceptů na reálné scénáře.
- **Rozvoj dovedností:** Workshopy jsou vhodné zejména pro rozvoj dovedností. Zaměřují se na výuku konkrétních dovedností, technik nebo metodik, které se vztahují k určitému oboru nebo předmětu.

- **Společné učení:** Workshopy často zahrnují skupinovou práci, brainstorming a společné řešení problémů. Účastníci se navzájem dělí o své nápady, zkušenosti a poznatky.
- **Různorodé aktivity:** Semináře mohou zahrnovat různé aktivity, jako je hraní rolí, případové studie, simulace, praktické experimenty a interaktivní diskuse.
- **Přizpůsobení:** Semináře lze přizpůsobit konkrétním potřebám a umožnit účastníkům prozkoumat témata do hloubky a tempem, které jim vyhovuje.
- **Praktické příklady:** Na seminářích se používají příklady a scénáře z reálného světa, které ilustrují koncepty a principy, takže výuka je relevantní a srozumitelná.
- **Aplikované učení:** Účastníci odcházejí ze seminářů s hmatatelnými znalostmi o tom, jak naučené poznatky uplatnit v praktických situacích.

2.2 ZÁKLADNÍ RYSY WORKSHOPU

Abyste dosáhli výše uvedených cílů, je třeba při plánování úspěšného workshopu zvážit následující základní prvky:

- **Jasně cíle a výsledky:** Jasně definujte cíle semináře a to, co účastníci získají, když se ho zúčastní. Ujistěte se, že jsou tyto cíle sděleny předem, aby účastníci věděli, co mohou očekávat.
- **Poutavý obsah:** Vytvářejte obsah, který je relevantní, informativní a interaktivní. Používejte kombinaci médií, jako jsou prezentace, videa, případové studie a praktické aktivity, abyste účastníky zaujali.
- **Interaktivní aktivity:** Zařadte různé interaktivní aktivity, jako jsou skupinové diskuse, brainstorming, hraní rolí, simulace a praktická cvičení. Tyto aktivity podporují účast a pomáhají upevnit učení.
- **Různé styly učení:** Uvědomte si, že účastníci mají různé studijní preference. Nabídněte kombinaci vizuálních, sluchových a kinestetických aktivit, abyste vyhověli různým stylům učení.

2.3 JAK MOHOU WORKSHOPY OBOHATIT BĚŽNÉ PŘEDNÁŠKY

Obohacení běžných přednášek o workshopy může studentům výrazně zlepšit zážitek z výuky tím, že jim poskytne více interaktivních, praktických a společných příležitostí, jak se zapojit do výuky. Workshopy jsou koneckonců cenným doplňkem formální výuky a vzdělávacích zkušeností. Jak již bylo řečeno, workshopy poskytují interaktivní a praktický přístup k výuce, který může zlepšit porozumění studijní látce a podpořit rozvoj praktických dovedností studentů.

Podrobněji:

- **Doplňkové vzdělávání:** Workshopy jsou často určeny k doplnění a posílení formální výuky. Poskytují studentům prostor pro aplikaci teoretických konceptů získaných na přednáškách nebo v kurzech na praktické scénáře.
- **Zapojení a interakce:** Workshopy nabízejí interaktivnější a poutavější prostředí než tradiční přednášky. Toto zapojení může vést k větší účasti, diskusi a kritickému myšlení studentů.
- **Rozvoj dovedností:** Workshopy jsou vynikající platformou pro výuku specifických dovedností, které by bylo obtížné předat pouze prostřednictvím přednášek. Tyto dovednosti mohou sahát od výzkumných metodik až po praktické techniky relevantní pro daný obor.
- **Aplikace v reálném světě:** Workshopy mohou překlenout propast mezi akademickými znalostmi a aplikacemi v reálném světě. Umožňují studentům vidět, jak se teorie a koncepty promítají do praktických situací.
- **Společné učení:** Mnoho seminářů zahrnuje skupinové aktivity, diskuse a cvičení na řešení problémů. To podporuje společné učení a pomáhá studentům rozvíjet týmovou práci a komunikační dovednosti.
- **Zážitkové učení:** Workshopy nabízejí příležitosti pro zážitkové učení, při kterém se studenti aktivně zapojují do plnění úkolů a získávání zkušeností. Tento typ učení může vést k hlubšímu pochopení a uchování informací.
- **Praktické školení:** Workshopy, které zahrnují praktickou výuku, jako jsou laboratorní experimenty nebo používání softwaru, mohou studentům pomoci rozvíjet praktické kompetence, které jsou přímo použitelné v jejich budoucí kariéře.
- **Kritické myšlení a řešení problémů:** Mnoho seminářů je zaměřeno na kritické myšlení a řešení problémů. Mohou předkládat složité scénáře, které vyžadují, aby studenti analyzovali, vyhodnocovali a vyvíjeli řešení.

- **Flexibilita a rozmanité formáty:** Existují různé formáty workshopů, například jednodenní akce, série více sezení nebo online workshopy. Tato flexibilita umožňuje přizpůsobit se různým vzdělávacím preferencím a rozvrhům.
- **Profesní rozvoj:** Některé semináře jsou určeny ke zlepšení profesních dovedností studentů, jako je komunikace, vedení a řízení času. Tyto dovednosti jsou cenné jak v akademickém, tak v profesním kontextu.
- **Příprava na výzkumné projekty:** Semináře mohou studenty připravit na výzkumné projekty tím, že je naučí metodologii výzkumu, technikám analýzy dat a etickým aspektům.

V každém případě je důležité sladit obsah workshopu s cíli kurzu, jasně studentům sdělit rozvrh a cíle workshopu a poskytnout veškeré potřebné zdroje nebo materiály pro aktivity v rámci workshopu. Zařazením interaktivních workshopů do přednášek vytvoříte prostředí, ve kterém se studenti aktivně zapojí, spolupracují a uplatňují své znalosti, což vede k hlubšímu pochopení probírané látky. Toto začlenění přispívá k všestrannému a obohacujícímu vzdělávacímu zážitku studentů.

2.4 ONLINE NÁSTROJE, KTERÉ JSOU K DISPOZICI PRO ZVÝŠENÍ ÚSPĚŠNOSTI VAŠEHO WORKSHOPU

V současné době je k dispozici řada online nástrojů, které mohou zvýšit úspěšnost vašeho workshopu tím, že zlepší organizaci, zapojení, spolupráci a komunikaci. Zde je seznam nástrojů a způsobů, jak je lze začlenit do vašeho workshopu:

Nástroje pro videokonference:

- **Zoom, Microsoft Teams, Google Meet:** Použijte tyto platformy pro pořádání virtuálních workshopů. Poskytují funkce, jako je sdílení obrazovky, místnosti pro přestávky a interakce v reálném čase.

Nástroje pro spolupráci:

- **Miro, MURAL, Microsoft Whiteboard:** Tyto nástroje nabízejí virtuální tabule pro společný brainstorming, myšlenkové mapy a organizaci nápadů.

Nástroje pro průzkum veřejného mínění a dotazování:

- **Slido, Mentimeter, Poll Everywhere:** Zapojte účastníky pomocí živých anket, průzkumů a kvízů.

Sdílení a ukládání souborů:

 Disk Google, Dropbox, OneDrive: Snadné sdílení materiálů, zdrojů a šablon.

Interaktivní prezentační nástroje:

 Prezi, Canva, Visme: Vytvářejte poutavé a interaktivní prezentace, které účastníky vizuálně zaujmou. Zařaďte interaktivní prvky, jako jsou klikací odkazy, vložená videa a animace, a umocněte tak zážitek z výuky.

Nástroje pro zpětnou vazbu a hodnocení:

 Formuláře Google, SurveyMonkey: Sbírejte zpětnou vazbu od účastníků o obsahu, formátu a organizaci semináře.

Nástroje pro tvorbu poznámek a dokumentace:

 Evernote, OneNote, Notion: Podpořte účastníky, aby si dělali poznámky, spolupracovali na sdílených dokumentech a dokumentovali klíčové poznatky. Můžete také vytvořit centrální dokument, kde si účastníci mohou společně dělat poznámky a zaznamenávat důležité informace.

Při začleňování těchto nástrojů do workshopu nezapomeňte poskytnout jasné pokyny a návod, jak je efektivně používat. Před zahájením workshopu se ujistěte, že účastníci s nástroji dobře pracují, a buďte připraveni řešit případné technické problémy. Vždy upřednostněte vzdělávací cíle workshopu a vyberte nástroje, které tyto cíle nejlépe podpoří.

2.5 ČEHO SE VYVAROVAT PŘI VEDENÍ WORKSHOPU

A konečně, ačkoli mohou být workshopy velmi efektivní pro zlepšení vzdělávacích zkušeností, existují určitá úskalí a problémy, kterým je třeba se vyhnout, abyste zajistili úspěch vašeho workshopu. Zde je několik věcí, kterých byste se měli vyvarovat:

 Přetížení obsahu: Vyvarujte se toho, abyste do jednoho semináře nacpali příliš mnoho obsahu. Účastníci potřebují čas, aby se mohli důkladně věnovat aktivitám, diskutovat o pojmech a přemýšlet o svém učení. Zaměřte se na kvalitu místo kvantity.

 Ignorování rozmanitosti účastníků: Účastníci přicházejí s různými zkušenostmi, styly učení a úrovněmi dovedností. Vyvarujte se předpokladu uniformity a navrhnete aktivity, které vyhovují různým vzdělávacím preferencím a schopnostem. Účastníci by se také měli cítit pohodlně při sdílení svých myšlenek a názorů bez obav z odsouzení. Vytvořte respektující a inkluzivní prostředí, kde jsou příspěvky všech účastníků ceněny.

- **Předávání informací formou monologu:** Semináře by měly být interaktivní a poutavé. Vyhněte se dlouhým přednáškám. Místo toho zprostředkujte diskuse, skupinové aktivity a praktické zkušenosti, abyste podpořili aktivní účast.
- **Nedostatek struktury:** Workshopy by sice měly podporovat kreativitu, ale přesto vyžadují strukturu. Dbejte na jasnou posloupnost činností a ucelený průběh, který povede k dosažení vzdělávacích cílů.
- **Ignorování skupinové dynamiky:** Pokud začleňujete skupinové aktivity, mějte na paměti skupinovou dynamiku. Nerovnoměrné zapojení, konflikty nebo dominantní osobnosti mohou narušit účinnost semináře.
- **Technologické závady:** Pokud váš workshop využívá technologie, připravte se na technické problémy. Mějte záložní plány pro případ problémů s Wi-Fi, poruch zařízení nebo softwarových závad.
- **Nedostatečná flexibilita:** Přestože je plánování zásadní, buďte otevřeni úpravám semináře na základě zpětné vazby v reálném čase a potřeb účastníků. Flexibilita vám umožní řešit neočekávané problémy nebo využít cenné momenty výuky.
- **Zanedbávání hodnocení a zpětné vazby:** Bez způsobu, jak vyhodnotit výsledky učení a získat zpětnou vazbu, nebudete vědět, zda byl váš seminář efektivní. Začněte do workshopu jeho hodnocení a dejte účastníkům příležitost, aby se podělili o své názory.
- **Opomenutí logistiky:** Věnujte pozornost logistickým detailům, jako je zasedací pořádek, materiály, uspořádání místnosti a pohodlí. Ignorování těchto aspektů může rozptýlovat a narušovat průběh semináře.

Pokud se vyhnete těmto častým nástrahám, můžete vytvořit semináře, které budou poutavé, efektivní a smysluplně přispějí k učení účastníků.

- **Praktické využití:** Poskytněte účastníkům příležitost uplatnit to, co se naučili. Zahrňte příklady z praxe, případové studie a praktická cvičení, která účastníkům umožní využít nové znalosti a dovednosti.
- **Spolupráce a vytváření sítí:** Podporovat interakci mezi účastníky. Využívejte icebreakery (aktivity k prolomení bariér), přestávky a skupinové aktivity k podpoře spolupráce a navazování kontaktů.
- **Odborný facilitátor/přednášející:** Znalý a zkušený moderátor nebo přednášející, který dokáže efektivně předat obsah, zapojit účastníky a řídit průběh semináře.
- **Strukturovaná agenda:** Vypracujte jasný a dobře organizovaný program, který stanoví cíle, načasování a aktivity každého sezení. Dodržujte plán, abyste účastníky zapojili a udrželi je v obraze.

- **Mechanismy zpětné vazby:** Dejte účastníkům příležitost poskytnout zpětnou vazbu v průběhu workshopu. Může to být prostřednictvím anket, průzkumů nebo otevřených diskusí. Využijte jejich zpětnou vazbu k případným úpravám v reálném čase.
- **Čas na otázky a odpovědi:** Vyhradte čas, aby účastníci mohli klást otázky a žádat o vysvětlení. To zvyšuje porozumění a angažovanost, protože účastníci mají pocit, že jejich obavy jsou řešeny.
- **Vizuální pomůcky a vizualizace:** Používejte vizuální pomůcky, jako jsou diapozitivy, diagramy a grafy, abyste zlepšili porozumění. Vizuální pomůcky usnadňují pochopení složitých informací.
- **Integrace technologií:** Integrujte příslušné technologie, jak je uvedeno v předchozí odpovědi, abyste zvýšili zapojení a interakci. Online nástroje mohou usnadnit ankety, spolupráci a interaktivní obsah.
- **Vyprávění příběhů:** Začlenění příběhů, anekdot a příkladů ze života pro ilustraci konceptů. Díky příběhům je obsah srozumitelný a zapamatovatelný.
- **Různorodost tempa a formátu:** Udržujte dynamické tempo střídáním různých aktivit a formátů. Zabráníte tak monotónnosti a udržíte pozornost účastníků.
- **Inkluzivita a respekt:** Vytvářejte inkluzivní prostředí, kde jsou oceňovány názory a zkušenosti všech účastníků. Respektujte odlišné názory a podporujte otevřený dialog.
- **Čas na zamyšlení:** Vyhradte čas na to, aby se účastníci zamysleli nad tím, co se naučili a jak to mohou použít ve svém kontextu. Reflexe zlepšuje zapamatování a implementaci.
- **Jasně závěry:** Na konci každého sezení shrňte klíčové body a závěry. Poskytněte účastníkům zdroje a materiály, na které se mohou po skončení semináře odvolat.
- **Flexibilita:** Budte připraveni přizpůsobit seminář potřebám a zapojení účastníků. Flexibilní přístup vám umožní přizpůsobit se neočekávaným příležitostem nebo výzvám.

Začleněním těchto prvků do svého semináře můžete vytvořit dynamický, poutavý a efektivní vzdělávací zážitek, který bude mít u účastníků ohlas a pomůže jim dosáhnout požadovaných výsledků.

3. NEURODIDAKTICKÉ METODY VE VÝUCE A UČENÍ JAZYKŮ

Od osmdesátých let se metody neurodidaktiky zaměřují na hledání nejúspěšnějších způsobů výuky z hlediska učení šetrného k mozku. Vzhledem k tomu, že mozek je ústředním orgánem učení, lze tyto metody považovat za nejprínosnější pro úspěšné učení (Moravcová & Maďarová 2016: 635). Tato kapitola se konkrétně zaměřuje na to, jak lze neurodidaktiku implementovat do výuky jazyků.

Cílem je představit neurodidaktické metody a jejich přínos ve výuce jazyků pro učitele v různých jazykových a vzdělávacích institucích, jako jsou jazykové školy. Kromě toho je kapitola určena facilitátorům, kteří organizují školení učitelů, aby jim poskytla poznatky, jak učit učitele o výhodách neurodidaktiky. Kapitola se nejprve zabývá základy neurodidaktiky a její použitelností v moderní výuce jazyků a v závěru poskytuje praktické tipy, jak tyto metody implementovat do výuky. Stručně řečeno, cílem kapitoly je pomoci pedagogickým pracovníkům využívat neurodidaktické metody ve vlastní výuce jazyků. Co jsou neurodidaktické metody ve výuce a učení jazyků? Jak a proč používat mozkově šetrné učení ve výuce jazyků? Jak mohou facilitátoři informovat učitele o neurodidaktických metodách?

3.1 ZÁKLADY NEURODIDAKTIKY

Termín neurodidaktika poprvé použil německý profesor didaktiky matematiky Gerhard Preiß v roce 1988 a od té doby se v tomto novém interdisciplinárním vědním oboru propojují poznatky z výzkumu mozku s efektivními vzdělávacími postupy (Moravcová & Maďarová 2016: 635). Mozek je důležitou součástí učení a neurodidaktika si klade za cíl najít k mozku šetrné způsoby organizace vzdělávání. To je považováno za nejúspěšnější způsob učení (srov. Grein et al. 2022: 63).

Hlavní funkcí mozku v procesu učení je jeho schopnost shromažďovat znalosti a ukládat je do paměti pro pozdější použití. K učení šetrnému k mozku proto dochází tehdy, když učební situace tyto procesy posiluje (Moravcová & Maďarová 2016, 635-637; Grein et al. 2022, 7, 26-35, 52-56). Neurodidaktické metody obsahují návody, jak zvýšit motivaci a pozitivní emoce žáků ke studovanému předmětu, věnují pozornost různorodosti a individualitě žáků a zlepšují mozkové funkce tím, že podporují prokrvení organismu, snižují stres a vytvářejí studijní sezení, která jsou co nejefektivnější pro mozek (Grein et al. 2022, 7, 63-64). Praktickými způsoby, jak podpořit učení šetrné k mozku, může být zvýšení množství pohybu během výuky pro zlepšení biologických funkcí mozku, zapojení humoru pro vytvoření pozitivnější atmosféry ve třídě (Sousa 2022, 58-59) a využívání rozmanitých výukových metod s ohledem na individualitu studentů.

Neurodidaktické metody podporují zásady moderní výuky jazyků. Ve druhé polovině 20. století vedlo lepší porozumění učení i změny ve společnosti, jako je zvýšená globalizace a digitalizace, k přetvoření výuky jazyků. Hlavním cílem již není pouze naučit se ustálené struktury jazyka, ale umožnit studentům, aby se dokázali vyjadřovat v různých komunikačních situacích. Metody jazykové výuky se staly rozmanitějšími a flexibilnějšími, takže je možné je lépe přizpůsobit konkrétním studentům (Doff, 2020). Aby učitelé mohli lépe strukturovat výuku a definovat výukové cíle, lze myšlenky moderní jazykové výuky shrnout do

následujících didaktických metodických zásad: orientace na kompetenci, orientace na úspěch, orientace na činnost, orientace na úkol, orientace na interakci, kontextualizace a autenticita, personalizace, aktivizace žáka, orientace na obsah a podpora autonomie žáka (Funk et al. 2014). Tyto principy pokrývají různé oblasti učební situace, a proto je lze považovat za základ úspěšné výuky.

Zásady moderní výuky jazyků se dobře doplňují s neurodidaktickými metodami: obě věnují pozornost individualitě žáků a důležitosti používání více metod. V důsledku toho by neurodidaktické metody byly vynikajícím nástrojem k dosažení cílů moderní výuky jazyků. Kromě toho se mozkově-didaktické metody obecně zaměřují na zlepšení výsledků učení a zvýšení motivace studentů k učení. Už jen z tohoto důvodu by učitelé jazyků měli při plánování výuky využívat výsledky neurodidaktického výzkumu.

3.2 JAK VYUŽÍT NEURODIDAKTICKÉ METODY V PRAXI PŘI VÝUCE JAZYKŮ

3.2.1 Strategie implementace neurodidaktického učení

Existuje několik strategií, jak implementovat neurodidaktické metody do výuky jazyků. Samotné učení jazyků je složitý proces, a proto moderní výzkumy doporučují používat několik výukových metod namísto jedné. Jak již bylo vysvětleno, neurodidaktika si tuto různorodost studentů také uvědomuje a podporuje současné využívání více způsobů výuky. Různorodost metod navíc může pomoci motivovat studenty a udržet jejich zájem o studovaný obsah (Doff 2020, 13-16; Riemer 2020, 29).

V následujícím textu jsou představeny některé z nejčastějších strategií, jak mohou učitelé implementovat neurodidaktické metody do výuky v praxi.

 Pohyb: Učitelé by proto měli studenty povzbuzovat, aby se při studiu hýbali. Může se jednat o hraní, vytváření skupinek ke společné práci nebo o tak jednoduchou činnost, jako je zvedání učebních materiálů (Sousa 2011, 34).

 Motivace: Motivace pomáhá paměti ukládat znalosti, které jsou nezbytné pro učení. Motivaci zvyšuje osobní zájem, ale motivovat žáky může i učitel, například tím, že je nechá být kreativní, zapojí je do vývoje učiva nebo jim poskytne zpětnou vazbu, která podporuje učení (Sousa 2011, 71-72).

 Emoce: Silné pozitivní a negativní emoce jsou známkou toho, že je pro nás něco důležité, a proto si je pamatujeme lépe než situace, které nemají emocionální význam. Pro učení jsou klíčové pozitivní emoce, protože žáky vzrušují a motivují k učení. Učitelé by se proto měli snažit o zvýšení pozitivních emocí a snížení negativních pocitů, jako je stres a strach. Pro zvýšení spokojenosti může učitel do výuky zařadit humor. Smích zlepšuje mozkové funkce a pomáhá vytvářet pozitivní atmosféru ve třídě (Moravcová a Maďarová 2016, 635-637; Sousa 2011, 48, 58-59, 68-69). Dalším způsobem, jak zvýšit pozitivní emoce, je zařadit do výuky napětí, například prostřednictvím prvku překvapení nebo gamifikace.

- **Stanovení významu:** Znalost smyslu a účelu učení žáky motivuje. Pro stanovení smyslu mohou učitelé propojit obsah výuky s minulými zkušenostmi žáků a dalšími aspekty jejich života. Díky tomuto druhu kontextualizace budou úkoly osobnější a smysluplnější (Sousa 2011, 45-55, 74-75, 160).
- **Sociální interakce:** Společné studium je dobrým způsobem, jak zapojit několik metod učení, které jsou šetrné k mozku, jako je pohyb, pozitivní prostředí pro učení prostřednictvím sociálních vztahů a zlepšení komunikačních dovedností (Sousa 2011, 78-79).
- **Atmosféra učení:** Žáci by se měli cítit fyzicky a emocionálně bezpečně, aby mohli zkoušet nové věci bez obav z chyb. Učitelé mohou zlepšit atmosféru ve třídě tím, že budou podporovat pozitivní vztahy mezi žáky a budou s nimi hovořit o tom, jak se během výuky cítí (Sousa 2022, 43,48, 105).
- **Primárně-recenční efekt:** Žáci mají tendenci se nejvíce učit během první části hodiny, nejméně se soustředit během druhé části a lépe se opět učí během třetí části. Aby byla hodina šetrná k mozku, měli by učitelé plánovat strukturu hodiny podle těchto období (Sousa 2011, 129-130).
- **Styly učení a smyslové preference:** Studenti mají různé smyslové preference a styly učení. Aby učitelé tyto rozdíly rozpoznali, měli by zařazovat aktivity, které se řídí různými styly a aktivují všechny smysly (Sousa 2011, 59-60).
- **Komunikační kompetence v druhém jazyce:** Pokud studentům chybí komunikační kompetence, nemusí mít jistotu při používání cizího jazyka v komunikačních situacích. Komunikačními kompetencemi jsou gramatické dovednosti, sociolingvistické dovednosti, diskurzivní dovednosti a strategické dovednosti (Sousa 2011, 108, 208 - 209).

3.2.2 Příklady neurodidaktických aktivit

V této části budou představeny příklady aktivit, které obsahují neurodidaktické prvky, aby bylo možné ilustrovat, jak může učení šetrné k mozku vypadat v praxi. Každé odvětví jazykových kompetencí je tak spojeno s jedním cvičením, které poskytuje ucelený přehled.

Gramatika

Gramatické kompetence ve výuce cizího jazyka lze posílit cvičením nazvaným "Co tam můžeš dělat?". Začíná popisem pravidel a návrhy týkajícími se konkrétních míst pro samostatnou práci (např. supermarket, nádraží apod.). Je uvedeno, co se tam může dělat, co se tam dělat nesmí a co by se tam dělat mělo nebo musí. Příslušní účastníci pak postupně formulují věty a cílem skupiny je uhodnout, o jaký druh místa se jedná. Z neurodidaktického hlediska udržují hádací hry pozornost, zatímco vztah k živému světu, pokud jde o skutečná místa a lokality, vytváří relevanci, která podporuje dlouhodobé zapamatování učebních obsahů.

Slovní zásoba

Vztah k živému světu platí i pro hru založenou na slovní zásobě s názvem "Balení kufříku". Točí se kolem balení předmětů - přesněji řečeno, skupina má postupně vyjmenovat, které předměty (nebo také nehmotné či nereálné věci jako "láska" nebo "slon") si chce vzít s sebou na dovolenou. Každý účastník musí vyjmenovat všechny dříve uvedené věci a zároveň přidat jednu novou. Pokud se účastník sám nedostane dál nebo si na určitou věc nemůže vzpomenout, může mu skupina buď pomoci, nebo ho vyřadit. Zaměříme-li se na neurodidaktické přínosy tohoto úkolu, je zřejmé, že jak úkol zapamatování, tak faktor překvapení u pojmenovaných položek přispívají k celkovému napětí, které zahrnuje emoce a soutěživost ve smyslu učení šetrného k mozku.

Poslech

Další aktivita s názvem "Kdo říká pravdu" obsahuje prvky gamifikace. Účastníci musí říci, která osoba ze dvou popisuje obrázek, který nevidí, a která má atrapu (žádný obrázek), a tedy lže. Aktivita se zaměřuje na představivost a kreativitu vysvětlujících i naslouchajících účastníků a herecký prvek osoby při předstírání, že se dívá na skutečný obrázek, přidává faktor gamifikace. Všechny tyto aspekty trénují pozorné naslouchání a analýzu informací, takže se počítá s kontextualizovaným cvičením, které propojuje jazykové struktury s příběhy a lidmi, což zvyšuje retenci v mozku a motivaci.

Čtení

Když už mluvíme o kontextualizovaných informacích: příběhy, zejména ty, které mají nějaký osobní význam, mají velký vliv na zapamatování vzorců v mozku. Hra s názvem "Co bys udělal ty?" umožňuje účastníkům přeformulovat a vyhodnotit popisy ošemetných situací. Nejprve musí reprodukovat obsah informací svým kolegům ve skupině a poté společně diskutovat o příbězích a zároveň vyjádřit svůj osobní pohled na věc. Přeformulování informací pomáhá upevnit jazykové struktury a

spojení s osobními zkušenostmi dodává tématům na relevanci. Výsledkem je větší pravděpodobnost dlouhodobého uložení učebního obsahu. Je zřejmé, že personalizace působí jako posilovač učení a zapamatování ve smyslu neurodidaktiky.

Psaní

Další hrou založenou na herectví a kreativitě je "Kuchařská show". Účastníci při ní vytvářejí recept z poskytnutých ingrediencí (slovní zásoby) a výrazným způsobem jej prezentují publiku. Čím jednodušeji a chutněji to zní, tím lépe. Z hlediska jazykového vzdělávání jsou popisy jakéhokoli druhu i vyjadřování přesvědčivých argumentů nepostradatelné pro základní používání jazyka. Díky této hře si účastníci vytvářejí ucelenou informační síť kolem nové slovní zásoby, přičemž rozhovor o jídle a kultuře stravování nabízí výhodné podmínky pro související aktivity, jako je výměna názorů na oblíbená jídla nebo stravovací návyky. Prvek hraní může posílit sebevědomí a ještě kreativnější a zábavnější je, když se prezentují nereálné recepty. Celkově lze říci, že humor, pohyb a show charakter aktivity přesně odpovídají učení, které je šetrné k mozku.

Mluvení

A konečně hra "Diva" kombinuje vzory vět s herectvím a hledáním atraktivních argumentů. Zahrnuje nadsázku jako hravý prvek, protože v ní vystupuje náladová diva, která se potřebuje uklidnit a vyřešit každodenní problémy. Přesněji řečeno, divu hraje jeden účastník (bez ohledu na pohlaví). Trůní na svém křesle, zatímco okruh jejích přátel, fanoušků a zaměstnanců - ostatních účastníků - stojí kolem ní v uctivé vzdálenosti a předkládá jí návrhy. Pokud diva projeví negativní postoj, je třeba se rychle stáhnout, protože její záchvaty vzteku jsou obávané. V takovém případě se o to pokusí někdo jiný. Komu se podaří divu přesvědčit, přebírá její roli a usedá na trůn divy. Pro nové kolo je vyhlášen nový problém. Jakmile se účastníci seznámí s průběhem hry, mohou sami vymýšlet nové problémy, které by mohli použít. Síla této hry spočívá v absurditě situace a pokrývá základní jazykovou dovednost, a to dávání rad. Představuje zábavný a rychlý přístup ke kontextuálním mluvním příležitostem a upevňování přesvědčovacích větných vzorců. Kromě toho podporuje učení pohybem a kreativitou, protože mozek má tendenci zapamatovat si pozoruhodné, tedy mimořádné informace, jako jsou za vlasy přitažené každodenní diva problémy, což napomáhá zapamatování pokrytých témat.

Shrme-li to, všechny prezentované hry a aktivity obsahují nepominutelné neurodidaktické prvky, jako je kontextualizace, osobní význam živého světa, pohyb, humor, zapojení emocí, gamifikace a kreativita. Všechny aktivity lze zařadit do online i prezenční výuky a lze je přizpůsobit příslušným jazykovým úrovním. Fungují zejména při uvolňovacích a aktivizačních cvičeních a zvyšují šance na zapamatování probíraných témat a pozitivní konotace na straně studentů.

4. MEZIKULTURNÍ KOMUNIKACE A ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

V této kapitole se stručně seznámíte s tím, co je to komunikace a jakou roli hraje v moderní společnosti. Jsou zde shromážděny nejčastější problémy, které mohou nastat v etnicky, jazykově, nábožensky apod. odlišné skupině, a také rady, jak se s těmito potížemi vypořádat. Cílem kapitoly je připravit učitele a facilitátory na práci v multikulturní skupině a naznačit způsoby řešení problémů a obtížných situací, které mohou nastat.

4.1 KOMUNIKACE - CO TO JE A CO ZAHHRUJE?

Komunikace ovlivňuje budování vztahů s ostatními. Moderní společnost nemůže fungovat bez komunikace. Protože se jedná o složitý a nesnadný proces, je dobré se zamyslet nad tím, co to je a co určuje efektivní komunikaci.

obrázek: Freepik.com

V moderním světě hraje komunikace nesmírně důležitou roli. Těžko si lze představit lidi, organizace nebo instituce, které spolu nijak nekomunikují. Co to tedy komunikace je a proč je tak důležitá? V nejobecnější rovině jde o formu výměny myšlenek mezi jejími účastníky tak, aby oba partneři rozuměli sdělení podobně. Jde o to být s někým ve vztahu, sdělovat si prostřednictvím textu nejen obsah, ale také pocity, emoce, znalosti, zkušenosti atd. Koneckonců je to jeden ze základních prvků kultury. Dá se říci, že lidé a celé společnosti bez komunikace neexistují. Je však důležité si uvědomit, že nejde jen o slova, která říkáme nebo píšeme. Komunikace zahrnuje stejně tak gesta, mimiku, tón hlasu, tempo řeči, postoj a řeč těla, vzdálenost mezi partnery, oblečení a mnoho dalších faktorů vyplývajících z kulturního scénáře, v němž jsme byli vychováni nebo v němž v současnosti fungujeme. Vezmeme-li toto všechno v úvahu, snadno dojdeme k závěru, že efektivní a účinná komunikace s druhými lidmi není jednoduchá a že je snadné dělat chyby.

4.2 KOMUNIKACE V MULTIKULTURNÍ SKUPINĚ

Komunikace v rámci vlastní známé a srozumitelné kultury může být často obtížná. Je proto pochopitelné, že komunikace v multikulturní skupině bude mnohem obtížnější a bude vyžadovat, abychom byli opatrnější a pozornější, abychom někoho (i zcela neúmyslně) neurazili a abychom byli dobře pochopeni.

obrázek: Freepik.com

Poznámka: Jedním z nejčastějších problémů v multikulturních skupinách jsou stereotypy. Definice říká, že je to "přesvědčení nebo představa o tom, jaký je určitý typ člověka nebo věci" (DoCE). Většinou jsou nepravdivé nebo škodlivé, protože jsou založeny na určité generalizaci a předsudcích. Na druhou stranu je ale my, naše mysl, potřebujeme, protože zjednodušují složitý svět a dávají nám trochu přehledu. V této kapitole vám představíme několik obecných příkladů, které platí pro většinu lidí tvořících určitý národ, ale nezapomeňte, že každý je jedinečný.

Proto je při komunikaci v multikulturní skupině nutné brát v úvahu nejen samotný jazyk, ale také vše, co tvoří kulturu, tj. hodnotový systém, náboženství, víru a předsudky, stereotypy ve skupině, stejně jako tradice a zvyky. Důvodem je nejen jazyková bariéra ve smyslu neporozumění nebo nedostatku vhodných slov či výrazů, ale také odlišná interpretace gest, znalost mentálních kategorií jazyka a kontextu. Velmi matoucí může být například zdvižený palec. Pro Evropany nebo Američany znamená "v pořádku". V některých asijských zemích nebo v Latinské Americe však může znamenat urážku, která se rovná ukázání prostředníčku. Jak vidíte, může to vést k nedorozuměním a nepříjemným situacím.

Totéž platí o vzdálenosti mezi partnery, která se v závislosti na národnosti může pohybovat od 0,3 m až do 1 m. V arabských a jihoevropských zemích je velmi malá. Hovořící stojí blízko sebe, dotýkají se jeden druhého, poplácávají se. Skandinávci se v této situaci mohou cítit nepříjemně, protože si udržují větší odstup a velmi si cení osobního prostoru. Japonci si udržují největší odstup, asi jeden metr.

Když tedy Španěl mluví s Japoncem, může mezi nimi dojít k jakémusi "tanci", kdy se Španěl bude snažit být svému protějšku co nejbližší, zatímco druhý se od něj bude vzdalovat. Oba pohyby, i když v opačném směru, mají za cíl vyjádřit úctu k partnerovi a demonstrovat oddanost rozhovoru. **Hladké a pohodlné fungování v multikulturní skupině vyžaduje, abychom si takové chování uvědomovali a především byli otevření tradicím a chování jiných kultur.**

4.3 PROBLÉMY V MULTIKULTURNÍCH SKUPINÁCH

obrázek: Freepik.com

Typ, intenzita a závažnost konfliktů v multikulturních skupinách závisí na mnoha faktorech, jako je národnost účastníků, jejich věk, typ skupiny. Mezi nejtypičtější problémy patří:

- **Politické konflikty na základě národnosti a/nebo náboženství**
- **Předsudky a stereotypy**
- **Etnocentrismus** - upřednostňování vlastní kultury před ostatními.
- **Chyba obviňování** - místo aby lidé brali v úvahu kulturní rozdíly, obviňují se navzájem z neefektivní komunikace a obviňují se ze zlé vůle.
- **Rozdílné postoje k úloze vzdělávání a angažovanosti v učení** - Američané své žáky rádi chválí, zatímco Japonci nebo Číňané se zaměřují především na chyby, kterých se dopouštějí, aby se z nich ostatní poučili (srov. Biatek 2015).
- **Rozdílné vnímání role učitele** - v asijských kulturách je učitel často považován za nezpochybnitelnou autoritu, a proto s ním žáci nemají tendenci polemizovat nebo diskutovat. Američané nebo Evropané jsou naopak ochotni klást otázky, které je trápí (srov. Biatek 2015).
- **Rozdílné styly učení** - Asiaté bývají velmi pečliví a zaměřují se na individuální práci, Skandinávci jsou zvyklí na projektovou metodu a kreativní, aktivní učení a například Američané mají velmi uvolněný přístup a rádi pracují ve skupinách (srov. Biatek 2015).
- **Různé způsoby učení nového jazyka** - je zřejmé, že učit se jazyk, který patří do stejné jazykové rodiny, je mnohem snazší než učit se zcela jiný jazyk. Totéž platí pro abecedu.

Geert Hofstede, nizozemský výzkumník v oblasti managementu, přišel se šesti základními tématy, s nimiž se společnost musí vyrovnat, aby se mohla organizovat. Tato témata se nazývají dimenze kultury. Každá z

nich byla vyjádřena na stupnici, která se pohybuje zhruba od 0 do 100 (<https://geerthofstede.com/>). Těchto 6 základních dimenzí je následujících: Index vzdálenosti moci, individualismus versus kolektivismus, maskulinita versus feminita, index vyhýbání se nejistotě, dlouhodobá orientace, požitkářství versus zdrženlivost (srov. Hofstede 1980). Těchto 6 faktorů může pomoci vysvětlit a pochopit, proč se lidé z různých zemí chovají určitým způsobem. Povědomí o existenci těchto dimenzí vám může pomoci porozumět studentům a předvídat některé jejich problémy. Více informací o nich si můžete přečíst zde:

<https://www.simplypsychology.org/hofstedes-cultural-dimensions-theory.html>.

Na druhé straně Erin Meyer stanovil 8 faktorů a pro každý z nich vytvořil stupnici. Některé země zaujmají místo na okraji nebo uprostřed. Těmito případy jsou např.: Komunikace (nízký/vysoký kontext), Hodnocení (přímá/nepřímá negativní zpětná vazba), Přesvědčování (principy/aplikace na prvním místě), Vedení (rovnostářské/hierarchické), Rozhodování (konsenzuální/ shora dolů), Důvěra (úkolová/vztahová), Nesouhlas (konfrontační/vyhýbá se konfrontaci) a Plánování (lineární/flexibilní čas) (srov. Meyer 2014).

4.4 JAK ŘEŠÍME PROBLÉMY V MULTIKULTURNÍ SKUPINĚ?

V dnešní době si lze jen těžko představit prostor, instituci, profesi nebo pracoviště v širším slova smyslu, kde by nebyli zástupci různých národností, kultur nebo náboženství. Z toho vyplývá potřeba vyvinout způsoby, jak se vypořádat s potenciálními problémy.

obrázek: Freepik.com

Multikulturní skupiny se staly přirozeným prostředím pro každého. To však není nic špatného ani nebezpečného. Je to přirozený jev a často dokonce pozitivní. Tím, že přicházíme do kontaktu s něčím, co se liší od toho, co známe, rosteme. Dozvídáme se také mnoho o sobě samých.

Srovnáváním různých kultur s naší se také dozvídáme mnoho o našich tradicích, zvycích a chování, které mohou být tak samozřejmé a přirozené, že si je vůbec neuvědomujeme (srov. Welskop 2013). "Přechod od komunikační kompetence ve vlastní kultuře ke komunikační kompetenci napříč kulturami je klíčovým konceptem pro Vývojový model interkulturní senzitivity" (Bennett, Hammer 2017). Model obsahuje 6 stádií, kde "první tři stádia *Popírání, Obrana a Minimalizace* jsou etnocentrická; týkají se otázek, které

souvisejí s prožíváním vlastní kultury jako "ústřední pro realitu". Poslední tři stádia *Akceptace, Adaptace a Integrate* jsou etnorelativní; týkají se problémů spojených s prožíváním všech kultur jako alternativních způsobů uspořádání reality. Pohyb v těchto stádiích není nevyhnutelný; závisí na potřebě získat větší kompetence v komunikaci mimo svůj primární sociální kontext" (Bennett, Hammer 2017).

Instituce, zejména ty, které se zaměřují na práci v mezikulturním prostředí, jako jsou velké korporace nebo jazykové školy, si uvědomují výše zmíněné problémy a překážky, a proto vyvinuly řadu metod, jak řešit potenciální konflikty. Mezi nejdůležitější patří:

- **Interkulturní vzdělávání** - jeho hlavním cílem je poznávání nových kultur, jejich lepší pochopení a obohacení vlastní kultury, jakož i zvýšení povědomí o odlišnostech a rovnosti všech kultur. Mezikulturní vzdělávání pomáhá vypořádat se s předsudky a škodlivými stereotypy a podporuje postoje tolerance a dialogu. V důsledku toho má vést k harmonickému a rovnoprávnému soužití lidí z různých kulturních prostředí (srov. Welskop 2013).
- **Školení o kulturních rozdílech** - zaměřené na rozvoj komunikačních dovedností napříč kulturními rozdíly.
- **Prezentace žáků o jejich kultuře** - je vhodné podporovat žáky v tom, aby ostatním představili svou kulturu, tradice a zvyky. Poznáním historie a hodnot dané společnosti lze snáze pochopit chování jejích členů.
- **Pořádání kulturních dnů**
- **Kulinářské, módní nebo vizážistické workshopy** - nic nespojuje lidi tak jako jídlo nebo sdílení koníčků. Studenti mohou být vyzváni k předvádění tradičních jídel, kostýmů nebo líčení. Poznáním jiné kultury tím, že do ní "vstoupíte", například oblečením tradičního oděvu, může pomoci k jejímu pochopení.
- **Workshopy o stereotypech** - mohou mít dvě podoby: buď musí účastníci sami doplnit stereotyp spojený s národností, nebo musí uvést, ke které národnosti se stereotyp vztahuje. V obou případech je třeba se studenty diskutovat o pravdivosti výroků a pokusit se vysvětlit, odkud výroky pocházejí.

A co když jsou národnostní nebo náboženské konflikty tak silné a hluboce zakořeněné v myslích příslušníků určité skupiny, že vzdělávání a ukazování, že jsme si navzdory rozdílům velmi podobní, nemá žádoucí účinek? To je nesmírně obtížná a choulostivá situace, ale nelze ji vyloučit, zejména když se například ve třídě na jazykovém kurzu sejdou zástupci zemí nebo etnických skupin, které jsou již léta ve válce nebo v otevřeném a oficiálním konfliktu. Mezi takové skupiny mohou patřit Palestinci a Izraelci, Kurdové a Turci,

Číňané a Tchajwanci nebo nyní Ukrajinci a Rusové. V takové situaci, kdy není ochota se dohodnout, jsou odpovědní pracovníci podniku nebo společnosti nuceni přistoupit k radikálnějším opatřením, jako např:

- **Strukturální změny** - při přijímání studentů a organizování skupin je vhodné zohlednit jejich zázemí a zvolit složení personálu tak, aby nedocházelo k rizikovým kombinacím. V případě, že se tyto konflikty objeví později, mohou organizátoři nebo manažer provést určité přeskupení a přesunout zúčastněné osoby do jiných skupin nebo na jiné pozice, aby se omezil jejich kontakt.
- **Zásah** - v případě velmi vyhrcované situace a nedostatečné ochoty ke spolupráci může zprostředkovatel nebo manažer zasáhnout a předvolat tyto osoby k pohovoru, uplatnit předepsanou výši trestu nebo jim pohrozit možnými důsledky.
- **Vyloučení** - jedná se o definitivní metodu, která by se měla používat pouze v kritických situacích. Zahrnuje hledání jiných řešení, jako je spolupráce s jinou institucí (např. přestup nebo dokonce vyloučení žáka ze školy). Je to proto, že pracovníci musí myslet na celou skupinu a zajistit bezpečnost všech.

5. JAK VYTVOŘIT A STRUKTUROVAT INTENZIVNÍ JAZYKOVÝ KURZ.

Co by mělo být zahrnuto do fáze nastavení? Jak by mohly být do intenzivního kurzu jazyka hostitelské země začleněny výukové a učební aktivity šetrné k mozku? Vytvoření intenzivního jazykového kurzu pro dospělé a mladé lidi, kteří se chtějí naučit jazyk hostitelské země, je náročné úsilí, které musí zohlednit několik aspektů. Účinnost intenzivního jazykového kurzu závisí na jeho koncepci a organizaci, která zahrnuje řadu důležitých prvků. Facilitátoři musí vzít v úvahu několik zásadních aspektů, aby vytvořili příznivé studijní prostředí, které vyhovuje zájmům, potřebám, kognitivním stylům a osobním charakteristikám studentů. Oddíl 1 se zabývá klíčovými kroky při vytváření intenzivního kurzu jazyka hostitelské země, zatímco oddíl 2 představuje soubor nápadů, jak vytvořit úspěšný a poutavý intenzivní jazykový kurz s přihlédnutím k různorodým profilům studentů.

5.1 ZŘÍZENÍ INTENZIVNÍHO KURZU JAZYKA HOSTITELSKÉ ZEMĚ

V této části představíme kroky k vytvoření poutavého a efektivního výukového prostředí pro studenty s různou úrovní jazykových znalostí s využitím neurodidaktiky, integrovaných cílů kurzu a nástrojů kombinované výuky.

1. Určení úrovně jazykových znalostí pomocí rozřazovacích testů

Před přípravou a organizací intenzivního jazykového kurzu je nezbytné přesně posoudit úroveň jazykových znalostí studentů. S tím může pomoci zavedení komplexního rozřazovacího testu, který poskytuje základní rámec pro rozdělení studentů do skupin podle stupně jejich jazykových znalostí a umožňuje učitelům přizpůsobit obsah kurzu různým potřebám studentů.

2. Řešení individuálních stylů učení z neurodidaktické perspektivy

Pochopení neurodidaktických složek osvojování jazyka je nezbytné pro přizpůsobení učebních materiálů a aktivit tak, aby odpovídaly preferencím a silným stránkám každého studenta. Jednotlivci mají různé styly učení a integrace emocí, humoru, pohybu, hudby a dalších smyslových zážitků může pomoci při osvojování jazyka. Instruktoři mohou vytvořit dynamické a poutavé učební prostředí tím, že vyhoví různým osobním preferencím, což může zvýšit motivaci studentů a jejich schopnost udržet si jazyk.

3. Zavádění neurodidaktických aktivit pro komplexní osvojení jazyka

Aby bylo zajištěno komplexní osvojení jazyka, měl by být kurz koncipován tak, aby se věnoval různým složkám jazyka na různých úrovních znalosti. To zahrnuje:

 Struktura: Různé úrovně jazykových znalostí vyžadují odlišné zaměření. Například začátečníci (A1) se mohou věnovat fonetickým cvičením, zatímco středně pokročilí studenti (B1) se zabývají složitějšími gramatickými strukturami.

 Slovní zásoba: Slovní zásoba by měla být přizpůsobena úrovni znalostí žáků. Začátečníci se mohou učit běžné komunikační výrazy (A1), zatímco středně pokročilí studenti (B1) se mohou zabývat složenými lexikálními položkami, spojovacími slovy a nuancovanými výrazy.

 Komunikační funkce: Každá úroveň by měla upřednostňovat jiné komunikační funkce. Začátečníci (A1) se mohou soustředit na základní žádosti a výrazy, zatímco středně pokročilí (B1) se mohou věnovat jemnějším funkcím, jako je vyjadřování souhlasu, nesouhlasu a argumentace.

4. Navrhování integrovaných cílů kurzu

Integrace kognitivních, emocionálních, sociálních, kulturních, kinestetických a smyslových cílů do učebních osnov podporuje komplexní rozvoj jazyka. Kognitivní cíle by měly podporovat dovednosti vyššího řádu myšlení, emocionální cíle by měly podporovat sebevyjádření a porozumění, sociální cíle by měly podporovat řízení vztahů a kulturní cíle by měly zvyšovat mezikulturní povědomí. Kromě toho by měly být začleněny kinestetické a smyslové cíle, aby se zlepšily motorické dovednosti a vícesmyslové učení.

5. Využití nástrojů kombinované výuky

Výběr vhodných nástrojů pro kombinovanou výuku může výrazně zvýšit efektivitu intenzivního jazykového kurzu. Integrované výukové platformy (např. ClassDojo) a mobilní výukové aplikace (např. Goose Chase, Storyjumper, Padlet) usnadňují poskytování obsahu a poskytují řadu interaktivních a poutavých aktivit. Gamifikované platformy (např. Classcraft, Quizziz, Kahoot) pomáhají při hodnocení individuálního a skupinového pokroku a zajišťují interaktivní a poutavou výuku.

6. Usnadnění rozmanitých vzorců interakce

Interakční vzorce v rámci kurzu jsou zásadní pro zapojení a procvičování jazyka. Patří mezi ně:

 Interakce mezi žákem a obsahem: Začlenění multimédií, aktivit, úkolů, sebehodnocení a projektů k zapojení žáků do obsahu kurzu.

 Interakce mezi žákem a instruktorem: Zprostředkování osobních a online komunikačních kanálů pro interakci studentů s instruktory a pro získání vysvětlení.

 Interakce žák - žák: Podpora vzájemného hodnocení, her, soutěží, diskusí a prezentací, které podporují spolupráci a procvičování jazyka.

 Interakce mezi žákem a komunitou: Propojení studentů s komunitou prostřednictvím hostujících řečníků, simulací a přístupu k relevantním zdrojům, obohacující kulturní a kontextové aspekty osvojování jazyka.

7. Překonávání problémů a poskytování řešení

Při realizaci intenzivního jazykového kurzu se mohou vyskytnout různé problémy.

 Technické problémy: Podpora flexibility kombinovaného přístupu, aby bylo možné řešit technické problémy související s online platformami a internetovým připojením.

 otázky související s lidskými zdroji: Přidělení kulturně vhodných učitelů, kteří odpovídají původu studentů, a školení instruktorů v neurodidaktické metodě.

 Kulturní citlivost: Rozvoj mezikulturního povědomí pedagogů s cílem respektovat a vštěpovat místní hodnoty a zároveň podporovat osvojování jazyka.

 Rozmanitost na jazykové úrovni: Zajištění přístupu k aktivitám odpovídajícím úrovni, přidělování rolí při práci ve dvojicích/skupinách s ohledem na rozdíly a navrhování aktivit založených na různých typech inteligence.

5.2 POSTŘEHY PRO TVORBU INTENZIVNÍHO KURZU

V této části uvádíme některé poznatky pro tvorbu intenzivního jazykového kurzu, které zahrnují aspekty, jako je přizpůsobení se potřebám studentů, kognitivní styly, emocionální charakter, vnější závazky, motivace, technologická zdatnost, skupinová dynamika, kulturní prvky, sebehodnocení a zpětná vazba.

1. Přizpůsobení zájmům a potřebám žáků

Základem úspěšného intenzivního jazykového kurzu je přizpůsobení obsahu a aktivit zájmům, cílům a specifickým potřebám studentů. Provedení analýzy potřeb může pomoci identifikovat individuální cíle a podle nich přizpůsobit učební plán, čímž se podpoří smysluplnější a relevantnější výuka.

2. Přizpůsobení se individuálním kognitivním stylům

Aby bylo jazykové vzdělávání efektivní, je třeba rozpoznat a zohlednit jednotlivé kognitivní typy. Facilitátoři by měli používat různé přístupy, aby se přizpůsobili různým stylům učení, jako jsou vizuální, auditivní, kinestetické nebo analytické typy. Využití různých výukových stylů může zlepšit porozumění a zapamatování jazykových informací studenty.

3. Podpora individuální autonomní intelektuální práce

V intenzivních kurzech je obzvláště důležité podporovat studenty v tom, aby si osvojili samostatnost na své cestě k jazykovému vzdělávání. Umožnit studentům zapojit se do kritického myšlení, klást otázky, vytvářet si úsudky a přemýšlet o svém pokroku jim může pomoci převzít odpovědnost za své učení a stát se samostatnými studenty jazyka.

4. Zohlednění osobnosti a emočního charakteru

Pochopení osobnostních a emocionálních charakteristik žáků je důležité pro vytvoření vstřícného a inkluzivního vzdělávacího prostředí. Vyučující by měli používat empatické výukové techniky k budování dobrých emočních zkušeností, které zvyšují sebedůvěru a ochotu riskovat při používání jazyka.

5. Přizpůsobení se vnějším závazkům

Důležitou roli při vytváření flexibilního rámce kurzu hraje uvědomění si vnějších povinností studentů, jako jsou zaměstnání, projekty, termíny a rodinné/společenské povinnosti. Nabídka plánovaných a asynchronních alternativ výuky může uspokojit rozmanité potřeby studentů a zároveň jim umožnit skloubit studium jazyka s jinými závazky.

6. Využití motivace a odhodlání

Pochopení důvodů, proč se studenti rozhodli navštěvovat intenzivní jazykový kurz, může vyučujícím pomoci přizpůsobit materiály a aktivity kurzu tak, aby si udrželi vysokou úroveň nadšení a zapojení. Kromě toho povzbuzování studentů, aby se věnovali dalšímu samostudiu nebo ponoření do jazyka mimo třídu, pomáhá urychlit rozvoj jazykových znalostí.

7. Integrace technologické gramotnosti

Začlenění technologií do kurzu může zlepšit výuku a přizpůsobit se technickým dovednostem současných studentů. Aplikace pro výuku jazyků, internetové nástroje a multimédia mohou pomoci vytvořit dynamické a poutavé výukové prostředí.

8. Zohlednění charakteristik skupiny

Zásadní význam má uznání různorodosti studentů ve skupině, včetně jejich původu, cílů a rolí. Facilitátoři by měli usilovat o vytvoření spolupracující a podpůrné vzdělávací komunity, která podporuje vzájemnou interakci a vzájemné učení.

9. Vytváření příznivé atmosféry pro učení

Vytvoření pozitivní a inkluzivní atmosféry ve třídě může zlepšit celkový zážitek z učení. Podpora otevřené komunikace, respektování různých pohledů na věc a pocit sounáležitosti mohou motivovat studenty k aktivní účasti a riskování při používání cílového jazyka.

10. Poskytování dostatek příležitostí k procvičování

Intenzivní kurz by měl studentům nabídnout dostatek příležitostí k procvičování jazykových dovedností v autentickém kontextu. Hraní rolí, simulace, skupinové diskuse a úkoly z reálného života mohou podpořit jazykovou produkci a zvýšit jistotu studentů při používání jazyka.

11. Začlenění (mezi)kulturních prvků

Začlenění kulturních aspektů do jazykového kurzu může podpořit mezikulturní kompetence a citlivost. Zkoumání kulturních norem, tradic a komunikačních stylů hostitelské země může obohatit jazykové znalosti a komunikační dovednosti studentů.

12. Podpora sebehodnocení a vzájemného hodnocení

Umožnit žákům, aby sami hodnotili svůj jazykový pokrok a přizpůsobili své výkony deskriptorům úrovně, může posílit metakognitivní povědomí a podpořit učení zaměřené na cíl. Kromě toho může usnadnění vzájemného hodnocení podpořit konstruktivní zpětnou vazbu a společné učení.

13. Poskytování vzájemné zpětné vazby a času na diskusi

Podpora prostředí bohatého na zpětnou vazbu, v němž se studentům dostává včasné a konstruktivní zpětné vazby od instruktorů a kolegů, může zlepšit rozvoj jazyka. Vyčlenění času na diskuse a reflexi může dále upevnit porozumění a zapojení studentů do jazyka.

Následující tabulka obsahuje typologii neurodidaktických prvků a nabízí praktické návrhy pro tvorbu intenzivních kurzů přizpůsobených individuálním charakteristikám a úrovni jazykových znalostí studentů.

NEURODIDAKTICKÉ PRVKY	A1	A2	B1	B2
<i>POZNATKY TÝKAJÍCÍ SE UČITELŮ</i>				
fonologická a výslovnostní přesnost	x	x		
vhodné techniky korekce a zpětné vazby		x	x	x
neurokomunikační techniky pro rozvoj plynulosti ústního projevu.			x	x
řeč těla (poloha, pohyby)	x	x	x	x
povědomí o individuálních vzdělávacích potřebách studentů	x	x	x	x
propojuje pojmy se zkušenostmi studentů	x	x	x	x
výběr učebních zkušeností odpovídajících úrovni učení.	x	x	x	x
usnadnění různých stylů učení	x	x	x	x
výhradní používání cílového jazyka	x	x	x	x

<i>POZNATKY TÝKAJÍCÍ SE STUDENTŮ</i>				
styly učení	x	x	x	x
strategie učení	x	x	x	x
pozornost studentů	x	x	x	x
<i>INTERAKCE STUDENTŮ VE TŘÍDĚ</i>				
práce v plénu, ve skupinách a ve dvojicích	x	x	x	x
práce na projektu			x	x
hraní rolí		x	x	x
herní aktivity	x	x	x	x
<i>INTERAKCE S UČITELEM</i>				
používání technik moderování (využití znalostí a zkušeností skupiny k řešení problémů).			x	x
učební atmosféra	x	x	x	x

<i>POZNATKY TÝKAJÍCÍ SE MATERIÁLŮ</i>				
výukové materiály založené na mozku	x	x	x	x
autentické texty	x	x	x	x
vícekanálová komunikace	x	x	x	x
gamifikace	x	x	x	x
<i>LOGICKÉ MECHANISMY</i>				
induktivní	x	x	x	x
deduktivní		x	x	x
<i>MULTISENZORICKÉ UČENÍ</i>				
modelování	x	x	x	x
venkovní aktivity	x	x	x	x

Pečlivým zvážení kroků a hledisek uvedených v těchto dvou částech mohou lektori navrhnout a strukturovat intenzivní jazykový kurz, který bude poutavý, efektivní a přizpůsobený různým potřebám a očekáváním studentů na různých úrovních znalosti jazyka. Lektorům a učitelům doporučujeme, aby si tyto návrhy přizpůsobili a doplnili na základě svých pedagogických zkušeností a jedinečných charakteristik svých studentů.

ODKAZY

Barkley E. F., Major C. H., & Cross K. P. (2014). *Techniky kolaborativního učení: A Handbook for College Faculty*. Jossey-Bass

Benavidez V. & Flores R. (2019). "*La importancia de las emociones para la neurodidáctica*". *Wimb Lu* 14(1), s. 25-53.

Bennett M. J. & Hammer M. (2017), *A developmental model of intercultural sensitivity*. "Mezinárodní encyklopedie mezikulturní komunikace", 1(10).

Białek K. (2015), *Międzykulturowość w szkole. Poradnik dla nauczycieli i specjalistów*. - *Słownik współczesnej angištiny* (2009), M. Mayor ed.

Biggs J. & Tang C. (2011). *Výuka pro kvalitní učení na univerzitě*. McGraw-Hill Education

Brookfield S. D. (2015). *The Skillful Teacher: O technice, důvěře a vnímavosti ve třídě*. Jossey-Bass

Conkan D. (2018). "Neurodidaktika: Výběr výukových materiálů pro němčinu jako cizí jazyk." In *Education, Reflection, Development - ERD 2018*, ed. Vasile Chis a Ion Albulescu, s. 409-418. Londýn: Future Academy.

Doff S. (2020). *Methoden des kommunikativen Fremdsprachunterrichts*. In W. Hallet, F. Königs, & H. Martinez (Eds.), *Handbuch Methoden im Fremdsprachenunterricht*. Klett Kallmeyer

Duart J. M. & Snyder N. T. (2006). *Mastering Online Marketing*. Atlantic Publishing Group

Funk H. et al. (2014). *Aufgaben, Übungen, Interaktion (Deutsch Lehren Lernen 4)*. Klett-Langenscheidt.

Gibbs G. & Habeshaw T. (1998). *Preparing to Teach: An Introduction to Effective Teaching in Higher Education*. Open University Press.

Grein M., Nagels A., & Riedinger, M. (2022). *Neurodidaktik AKTUELL: Grundlagen für Sprachlehrende*. Hueber.

Goset Poblete J. & Zumelzu Cornejo E. (2021). "Využití neurodidaktiky pro návrh zlepšení výuky". *InterCambios* 8(2), s. 41-49.

Hofstede G. (1980), *Culture and organizations*, "International studies of management & organization", 10 (4), s. 15-41.

Jensen E. (2008). *Učení založené na mozku. The New Paradigm of Teaching*, 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Corwin Press

Jensen E. (2013). *Výuka s ohledem na mozek*. Association for Supervision and Curriculum Development (Asociace pro supervizi a rozvoj kurikula).

Lucas-Oliva I., Toledo-Vega G., & Núñez-Román F. (2022). "Od neurodidaktiky k výuce a učení se jazykům: The Emotional Approach." *Theory and Practice in Language Studies* 12(8), s. 1457-1467.

McLean P. (1990). *Vzdělávání a mozek*. Chicago Press.

Meyer E. (2014), *Kulturní mapa*.

Moore M.G. (1989). "Editorial: Moore: Three types of interaction (Tři typy interakce). *The American Journal of Distance Education* 3(2), s. 1-7.

Moravcová L., & Maďarová, L. (2016). Neurodidaktika a její využití v oblasti jazykového vyučování. In Slovenská zemědělská univerzita (Ed.), *Mezinárodní vědecké dny 2016. Agropotravinářský hodnotový řetězec: Challenges for Natural Resources Management and Society*, s. 634-639.

<http://dx.doi.org/10.15414/isd2016.s8.09>

Nilson L. B. (2016). *Teaching at Its Best: A Research-Based Resource for College Instructors (Výuka v nejlepším: výzkumem podložený zdroj pro vysokoškolské učitele)*. Jossey-Bass

Palloff R. M., & Pratt K. (2013). *Lekce z virtuální třídy: The Realities of Online Teaching (Skutečnosti online výuky)*. Jossey-Bass.

Ramsden P. (2003). *Learning to Teach in Higher Education*. Routledge

Ratey J. J. (2008). *Spark: Spark: The Revolutionary New Science of Exercise and the Brain (Nová revoluční věda o cvičení a mozku)*. Little, Brown Spark

Reimann D. (2020). *Methoden des interkulturellen Fremdsprachenlernens*.

Siemens G., & Tittenberger P. (2009). *Handbook of Emerging Technologies for Learning*. University of Manitoba

Sousa D.A. (2011). *Jak se mozek učí*. Corwin Press

Sousa D.A. (2022). *Jak se mozek učí*, 6. vydání. Thousand Oaks, Kalifornie: Corwin

Willis J. (2006). *Research-Based Strategies to Ignite Student Learning (Výzkumem podložené strategie pro podnícení učení studentů)*. ASCD.

Welskop W. (2013), *Rola nauczyciela w edukacji międzykulturowej*, (in:) *Language and The Environment*, U. Michalik, M. Michalska-Suchanek ed., V. II, s. 41-49.

Online odkazy:

<https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-gert-jan-hofstede/6d-model-of-national-culture/>

<https://www.simplypsychology.org/hofstedes-cultural-dimensions-theory.html>

TEACH ME

The Art And Science Of Teaching Host Country Language

Where do you want to study? Choose a country

